

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ

Национален статистически институт

Ключови показатели за България

Последни данни: 2 април 2010 г.

Следваща актуализация: 30 юни 2010 г.

		2007	2008	2009	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09	Дек. '09	Ян. '10	Февр. '10
1. Производство										
Показател на доверие в промишлеността ^{1.1}	%	8.7	6.6	-8.4	-9.0	-6.2	-9.6	-9.8	-8.7	-9.6
Промислено производство ^{1.2}	yoу % ch.*	9.7	0.9	-18.2	-21.4	-16.2	-10.7	-12.2	-0.9	
		2007	2008	2009	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09
Брутен вътрешен продукт ^{1.3}	yoу % ch.*	6.2	6.0	-5.0	6.8	3.5	-3.5	-4.9	-5.4	-5.9
2. Индивидуално потребление										
Показател на доверие на потребителите ^{2.1}	%	-31.7	-36.6	-49.6	-38.5	-45.2	-52.8	-47.3	-53.2	-54.0
		2007	2008	2009	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09	Дек. '09	Ян. '10	Февр. '10
Продажби в търговията на дребно ^{2.2}	yoу % ch.*	19.4	9.3	-8.8	-8.5	-8.9	-10.3	-12.1	-12.9	
		2007	2008	2009	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09
Индивидуално крайно потребление ^{2.3}	yoу % ch.*	5.1	4.5	-6.2	5.9	1.8	-6.0	-5.0	-4.7	-8.7
3. Инвестиции										
Използване на оборудването в промишлеността ^{3.1}	%	72.6	74.9	66.7	74.5	70.6	67.4	63.9	64.8	64.5
Бруто образуване в основен капитал ^{3.2}	yoу % ch.*	21.7	20.4	-26.9	22.3	15.8	-14.1	-16.3	-36.5	-35.4
Изменение на запасите ^{3.3}	% от БВП	7.0	5.0	1.4	4.6	2.2	0.7	1.0	1.1	2.6
4. Пазар на труда										
Безработица ^{4.1}	%	6.9	5.6	6.8	5.1	5.0	6.4	6.3	6.7	7.9
Заети лица ^{4.2}	yoу % ch.*	4.6	3.3	-3.2	3.1	1.7	-0.8	-2.1	-4.0	-5.7
Разходи за труд ^{4.3}	yoу % ch.*	16.9	19.1	13.3	19.5	18.9	19.2	15.6	11.0	7.2
		2007	2008	2009	Септ. '09	Окт. '09	Ноем. '09	Дек. '09	Ян. '10	Февр. '10
Недостиг на работна сила в промишлеността ^{4.4}	%	16.3	20.0	10.9	10.4	9.6	9.2	8.8	8.5	6.1
Заплати ^{4.5}	yoу % ch.*	19.5	26.5	8.5	10.4	10.4	10.7	10.4		
5. Международни трансакции										
Поръчки от чужбина в промишлеността ^{5.1}	баланс	-23.3	-23.1	-45.6	-48.7	-44.4	-47.1	-46.1	-47.7	-50.5
Износ на стоки ^{5.2}	млн. евро	13511.9	15203.8	11786.6	1050.4	1213.5	1115.0	978.7	917.0	
Внос на стоки ^{5.3}	млн. евро	20757.2	23801.1	15889.3	-1315.3	-1479.8	-1347.2	-1341.6	-1090.7	
Търговско салдо ^{5.4}	млн. евро	-7245.3	-8597.3	-4102.7	-265.0	-266.3	-232.2	-362.8	-173.7	
Текуща сметка ^{5.5}	млн. евро	-7755.1	-8198.9	-3196.0	-38.9	-177.2	-197.8	-371.1	-242.3	
Преки инвестиции (нето) ^{5.6}	млн. евро	8838.1	6213.5	3310.5	110.9	494.3	189.4	458.3	51.0	
Порфейлни инвестиции (нето) ^{5.7}	млн. евро	-518.4	-747.4	-593.5	-17.2	123.0	-72.7	-50.1	17.1	
		2007	2008	2009	III тр. '08	IV тр. '08	I тр. '09	II тр. '09	III тр. '09	IV тр. '09
Износ на стоки и услуги ^{5.8}	yoу % ch.*	5.2	2.9	-9.8	3.8	-6.0	-17.4	-15.8	-6.7	0.8
Внос на стоки и услуги ^{5.9}	yoу % ch.*	9.9	4.9	-22.3	4.2	-3.2	-21.1	-24.3	-23.4	-20.0
6. Цени										
ХИПЦ ^{6.1}	yoу % ch.*	7.6	12.0	2.5	0.2	0.3	0.9	1.6	1.8	1.7
Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост) ^{6.2}	yoу % ch.*	7.9	13.3	-4.2	-7.8	-8.3	-5.3	-0.7	1.8	2.5
Очаквания за продажните цени в промишлеността ^{6.3}	баланс	17.3	17.1	2.5	3.4	2.3	6.7	7.0	6.3	5.0
Очаквания за продажните цени в търговията на дребно ^{6.4}	баланс	27.5	36.4	0.9	8.6	4.9	-1.0	-0.6	-0.2	0.6
7. Парични и финансови показатели										
СОФИБОР (тримесечен) ^{7.1}	индекс	4.90	7.14	5.72	5.11	4.84	4.80	4.71	4.44	4.27
МЗ ^{7.2}	yoу % ch.*	31.2	8.8	4.3	1.6	4.4	6.4	4.3	5.5	8.1
Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД ^{7.3}	yoу % ch.*	63.7	32.5	3.6	5.0	3.9	3.7	3.6	2.9	2.4
Обменен курс USD/BGN ^{7.4}	стойност	1.43	1.34	1.41	1.34	1.32	1.31	1.34	1.37	1.43
Номинален ефективен валутен курс ^{7.5}	индекс	127.5	131.2	134.0	134.1	134.3	134.3	134.0	132.9	

Забележка: * yoу % ch. - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

Коментар

1. Производство

По данни от бизнес анкетите на НСИ през март 2010 г. **показателят на доверие в промишлеността** се покачва с 1.7 пункта спрямо февруари. Повишението се дължи на по-оптимистичните очаквания на мениджърите за производствената дейност през следващите три месеца. Осигуреността на предприятията с поръчки остава почти без промяна в сравнение с предходния месец.

През януари 2010 г. **индексът на промишленото производство** намалява с 0.9% в сравнение със същия месец на предходната година (по предварителни данни). Спад е отчетен в преработващата промишленост (с 1.5%). Същевременно в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ и в добивната промишленост е регистрирано увеличение съответно от 1.1 и 0.4%.

По предварителни оперативни данни **брутният вътрешен продукт (БВП)** през четвъртото тримесечие на 2009 г. възлиза на 17 917.2 млн. лв. по текущи цени, като на човек от населението се падат 2 366.9 лева. При среден за тримесечието валутен курс от 1.323222 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 13 540.6 млн. долара и съответно 1 788.7 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 9 160.9 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 210.2 евро. Спрямо четвъртото тримесечие на 2008 г. реалният спад на БВП е 5.9%.

2. Индивидуално потребление

През януари 2010 г. **общият показател „доверие на потребителите“** се понижава с 0.8 пункта спрямо равнището си от октомври 2009 г., което се дължи главно на намаленото доверие сред населението в градовете. По мнение на потребителите се прогнозира, че икономическата ситуация в страната няма да се подобри през следващите дванадесет месеца.

През януари 2010 г. **приходите от продажби в търговията на дребно** намаляват с 12.9% спрямо същия месец на 2009 година (по предварителни

данни). Понижение се наблюдава във всички съставни дейности, като в търговията с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия е регистрирано незначително намаление от 1.0%. Най-голям спад е отчетен в търговията с компютърна и комуникационна техника и в търговията с битова техника, мебели и други стоки за бита - съответно с 21.9 и 19.4%.

За **индивидуално потребление на населението** през четвъртото тримесечие на 2009 г. се изразходват 72.7% от произведения БВП. Реалното намаление на показателя спрямо съответното тримесечие на 2008 г. е 8.7%.

3. Инвестиции

През януари 2010 г. **средното натоварване на мощностите в промишлеността** остава почти без промяна в сравнение с октомври миналата година и се оценява на 64.5%.

Бруто образуването в основен капитал през четвъртото тримесечие на 2009 г. спрямо същия период на предходната година намалява в реално изражение с 35.4%. Относителният дял на тази категория в БВП е 24.7%.

4. Пазар на труда

През четвъртото тримесечие на 2009 г. **общият брой на заетите лица** на възраст 15 и повече навършени години е 3 171.6 хил., а относителният им дял от населението в същата възрастова група - 48.2%. В сравнение със същия период на 2008 г. броят на заетите лица намалява със 191.9 хил., а коефициентът на заетост - с 2.6 пункта.

Безработните лица през четвъртото тримесечие на 2009 г. са 272.8 хил., или 7.9% от икономически активното население. В сравнение със същото тримесечие на предходната година коефициентът на безработица нараства с 2.9 пункта, а броят на безработните лица - с 95.1 хиляди.

Според бизнес анкетите на НСИ през март 2010 г. 5.6% от промишлените предприятия посочват **недостига на работната сила** като фактор, затрудняващ дейността им.

През декември 2009 г. **средната работна заплата** е 625 лв. (по предварителни данни), което е с 4.2% повече в сравнение с предходния месец. Спрямо декември 2008 г. ръстът е 10.4%.

5. Международни трансакции

Според оценките на мениджърите от промишлеността през март 2010 г. в сравнение с февруари има известно подобрение в осигуреността на производството с **поръчки от чужбина**.

За януари 2010 г. **текущата сметка** има дефицит в размер на 242.3 млн. евро (0.7% от прогнозния БВП за 2010 г.) при дефицит от 552.5 млн. евро (1.6% от БВП) за януари 2009 година.

Търговското салдо за януари 2010 г. е отрицателно - в размер на 173.7 млн. евро (0.5% от прогнозния БВП), при отрицателно салдо в размер на 344.2 млн. евро (1.0% от БВП) за януари 2009 година.

Износът на стоки (FOB) възлиза на 917.0 млн. евро за януари 2010 г. при 812.9 млн. евро за януари 2009 г., като нараства с 12.8% на годишна база при спад от 27.0% за януари 2009 година.

Вносът на стоки (FOB) за януари 2010 г. е 1 090.7 млн. евро, при 1 157.1 млн. евро за януари 2009 г., като намалява с 5.7% на годишна база при спад от 32.9% за януари 2009 година.

Преките инвестиции в чужбина за януари 2010 г. са 1.9 млн. евро при 7.9 млн. евро за януари 2009 година. **Преките чуждестранни инвестиции в страната** са 52.9 млн. евро (0.2% от прогнозния БВП за 2010 г.) при 391.7 млн. евро (1.2% от БВП) за януари 2009 година. Те покриват 21.8% от дефицита по текущата сметка за отчетния период при 70.9% за януари 2009 година.

За януари 2010 г. **портфейлните инвестиции - активи** намаляват с 12.9 млн. евро, а за януари 2009 г. те нарастват с 319.6 млн. евро. **Портфейлните инвестиции - пасиви** нарастват с 4.2 млн. евро при намаление от 50.3 млн. евро за януари 2009 година.

Външнотърговското салдо от стоки и услуги за четвъртото тримесечие на 2009 г. е отрицателно. **Вносът на стоки и услуги** надвишава с 1 475.8 млн. лв. стойностния обем на износа. Прямо съответното тримесечие на 2008 г. **износът на стоки и услуги** се е увеличил реално с 0.8%, докато намалението на вноса е 20.0%.

6. Цени

През февруари 2010 г. **хармонизираният индекс на потребителските цени** нараства с 1.7% в сравнение със същия месец на 2009 година. Увеличение на цените има във всички наблюдавани групи стоки, с изключение на хранителни продукти и безалкохолни напитки, съобщения, облекло и обувки и жилища (наеми, текущ ремонт и поддържане), вода, електроенергия, газ и други горива. Най-голям ръст е регистриран в групата алкохолни напитки и тютюневи изделия - 18.3%.

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар през февруари 2010 г. нараства с 2.5% в сравнение със съответния месец на 2009 година. Цените се увеличават в добивната промишленост - с 23.2%, и в преработващата промишленост - с 5.7%, докато при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ е регистрирано намаление - със 7.3%.

По данни от конюнктурната анкета през март 2010 г. се наблюдава известно повишаване на очакванията за покачване на **цените** в промишлеността.

7. Парични и финансови показатели

През февруари 2010 г. **тримесечният индекс на междубанковия пазар СОФИБОР** намалява от 4.44 на 4.27% в сравнение с предходния месец при стойност 6.61% през февруари 2009 година.

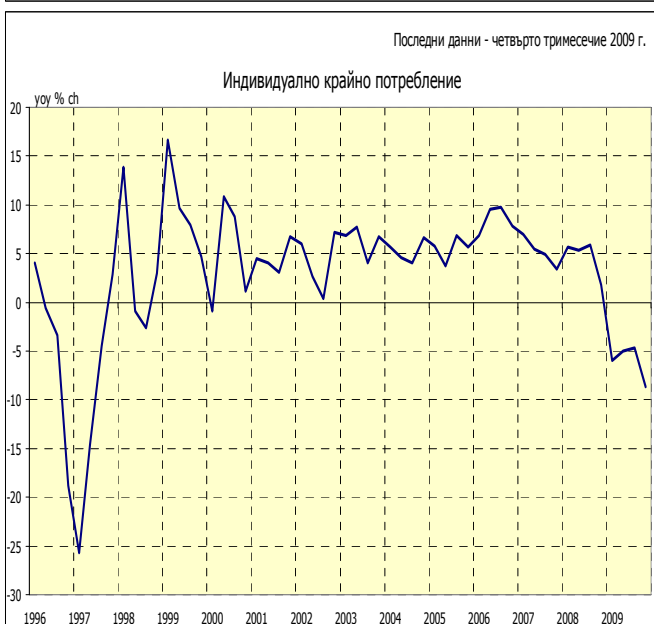
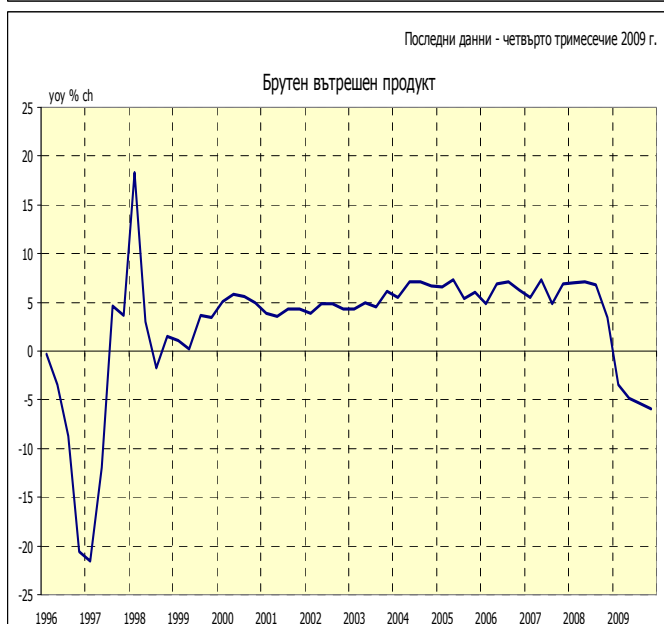
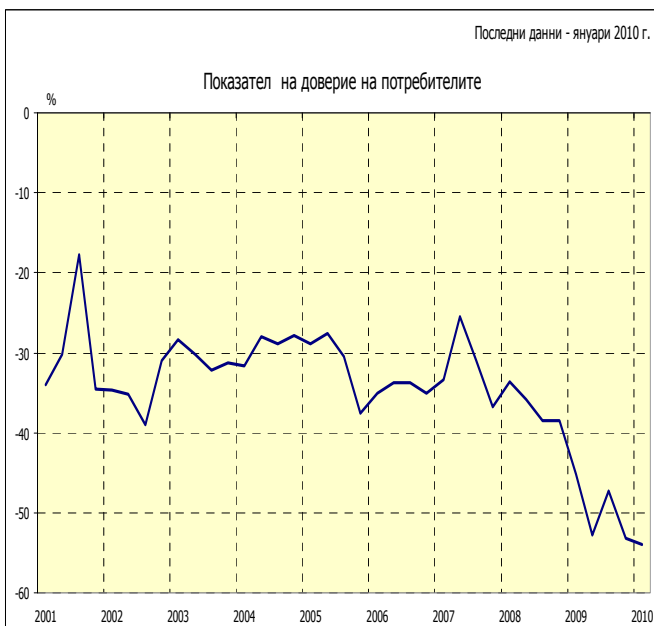
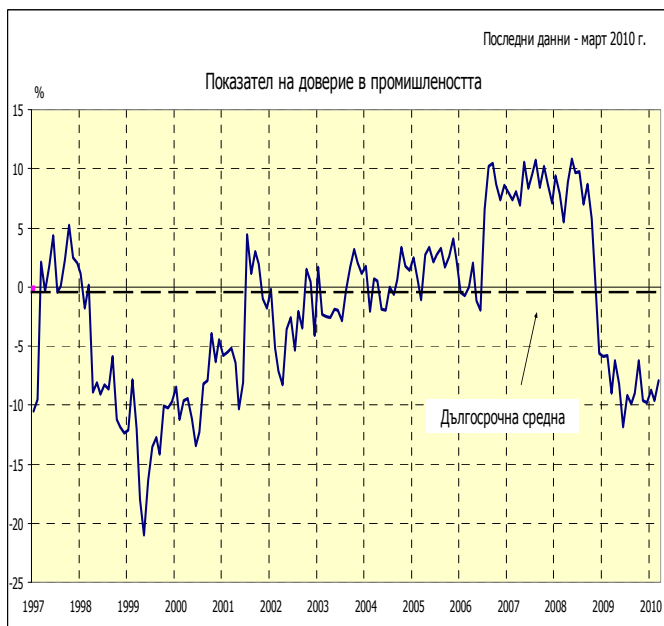
Годишното увеличение на широките пари (**агрегат М3**) през февруари 2010 г. е 8.1% при 5.5% през януари, като в края на февруари обемът им възлиза на 48.482 млрд. лв. (71.5% от прогнозния БВП за 2010 г.) при 47.510 млрд. лв. за януари 2010 г. (70.0% от БВП). Тесните пари М1 възлизат на 18.252 млрд. лв., като се увеличават с 1.8% на годишна база при спад от 5.1% през януари.

Обемът на **вземанията по кредити от нефинансови предприятия и домакинства** през февруари 2010 г. възлиза на 49.749 млрд. лв. (73.4% от прогнозния БВП за 2010 г.), като годишното му увеличение е 2.4% при 2.9% през януари 2010 година. Темпът на годишен прираст на кредитите на нефинансовите предприятия през февруари е 0.6% при 1.3% през предходния месец, а на кредитите за домакинства и НТООД - 5.6% през февруари при 5.6% през януари.

През февруари 2010 г. **обменният курс на лева спрямо долара** се увеличава в сравнение с предходния месец - от 1.37 на 1.43.

1. ПРОИЗВОДСТВО

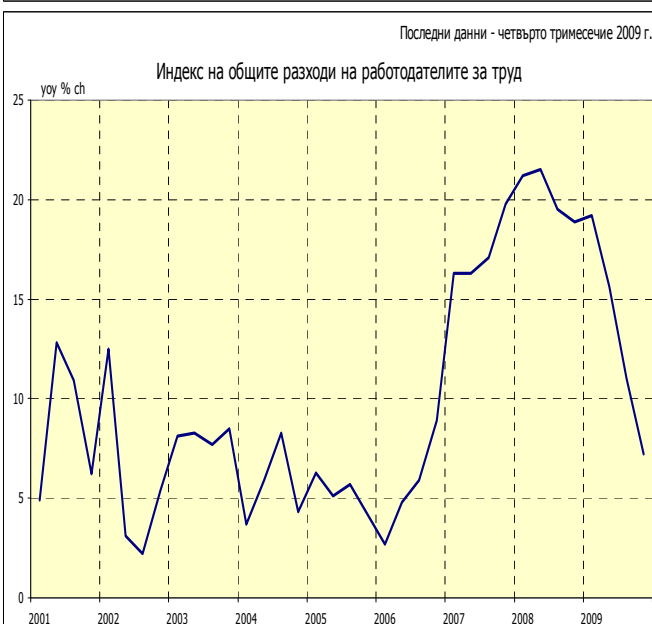
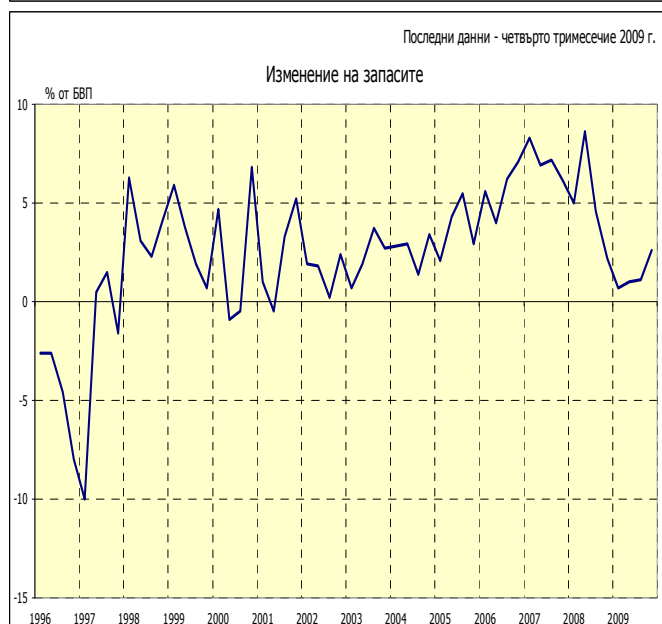
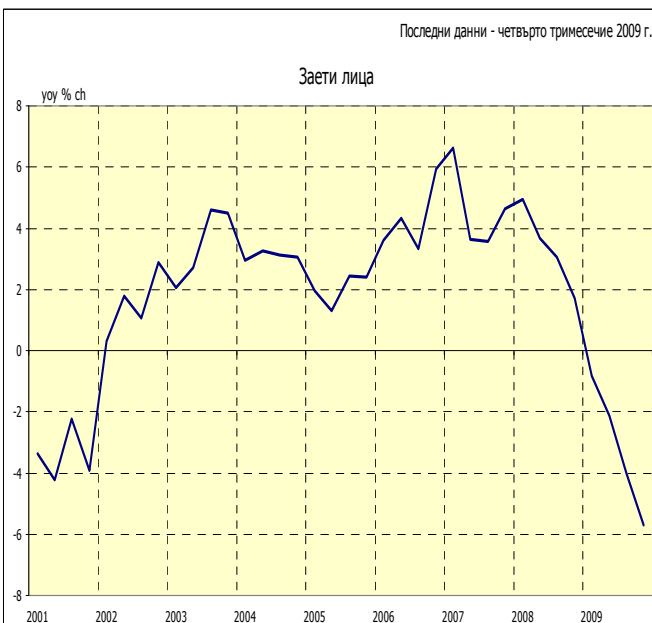
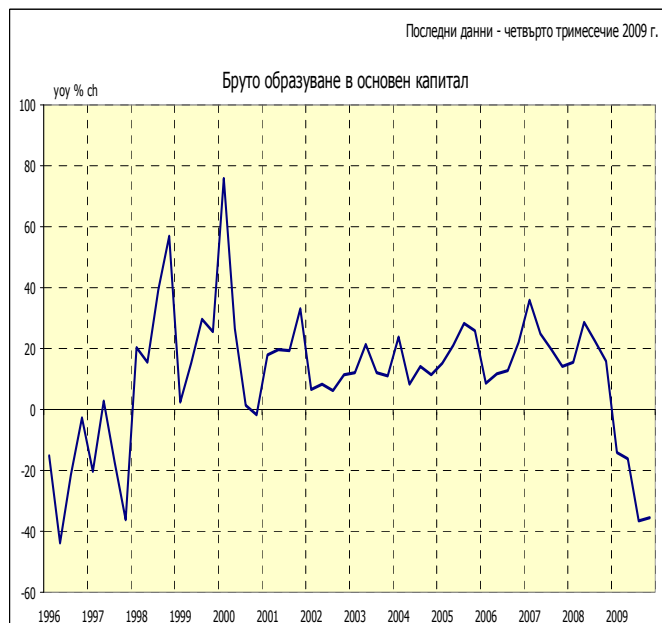
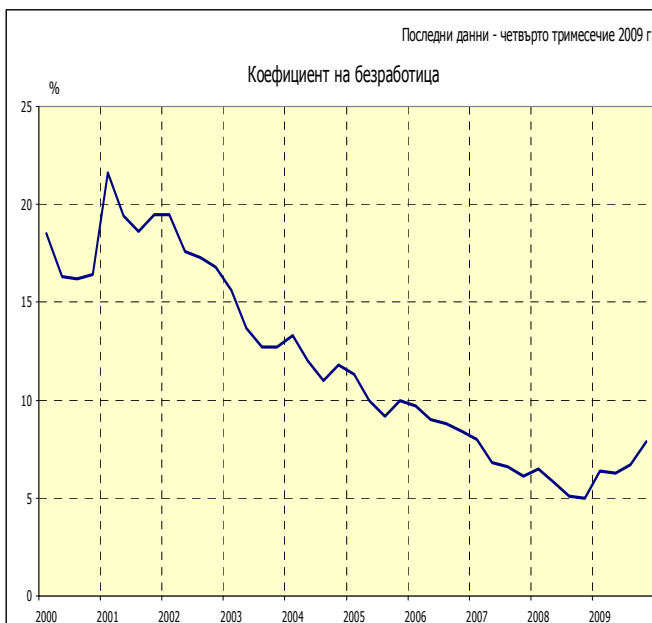
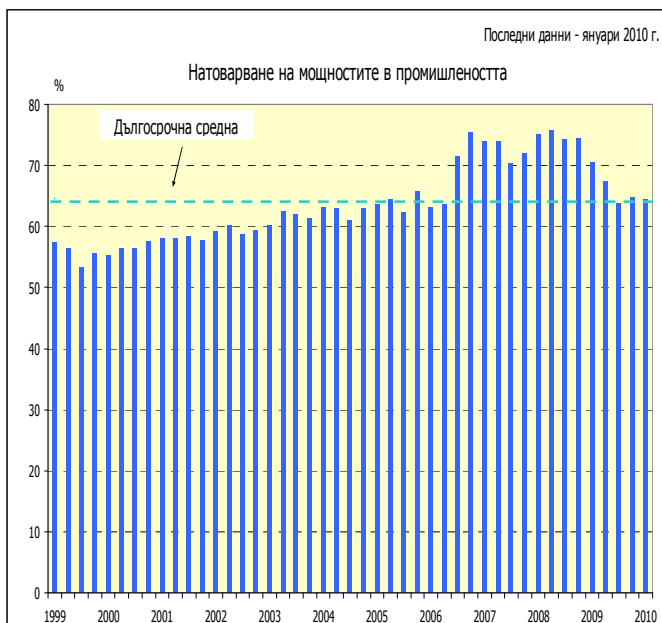
2. ИНДИВИДУАЛНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

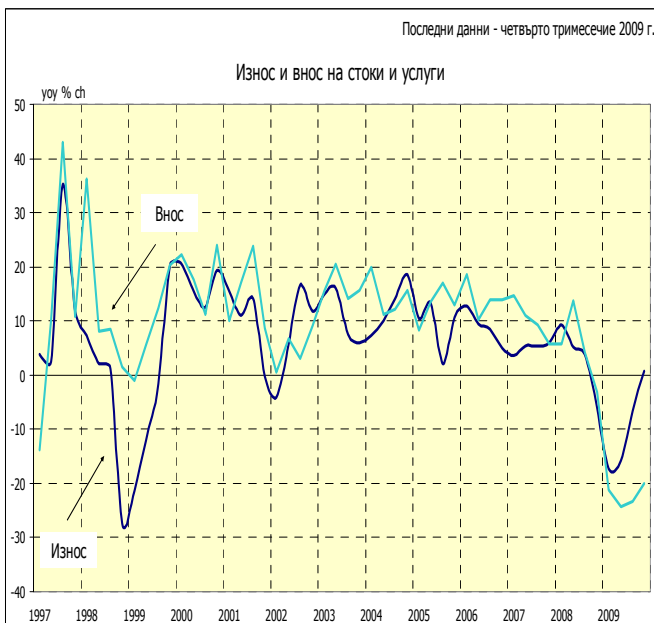
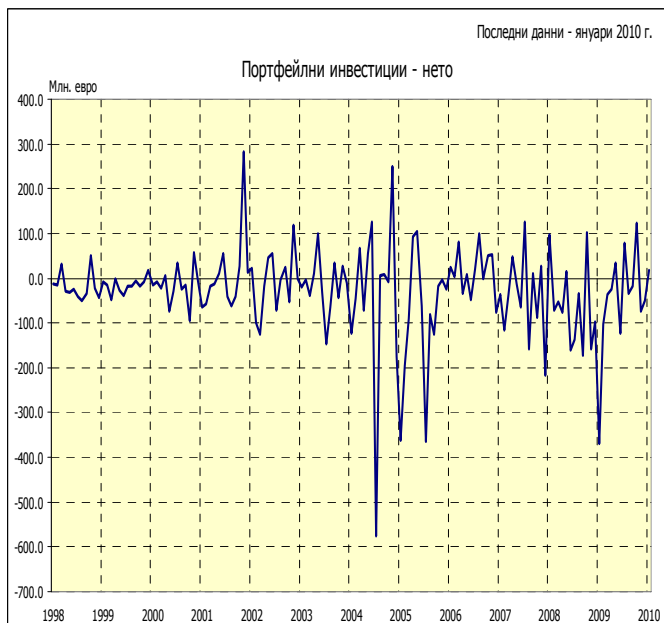
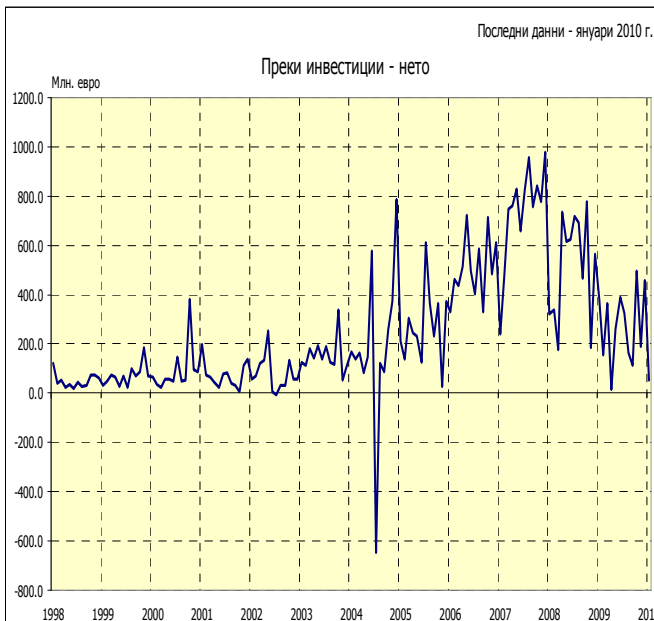
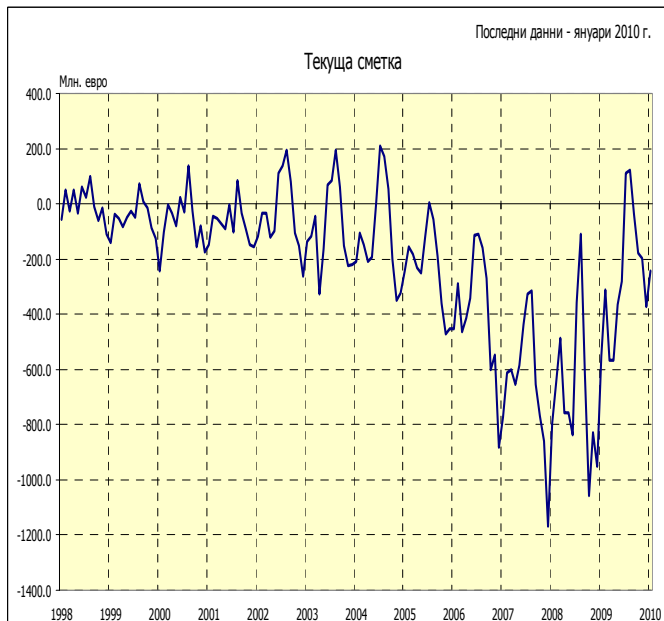
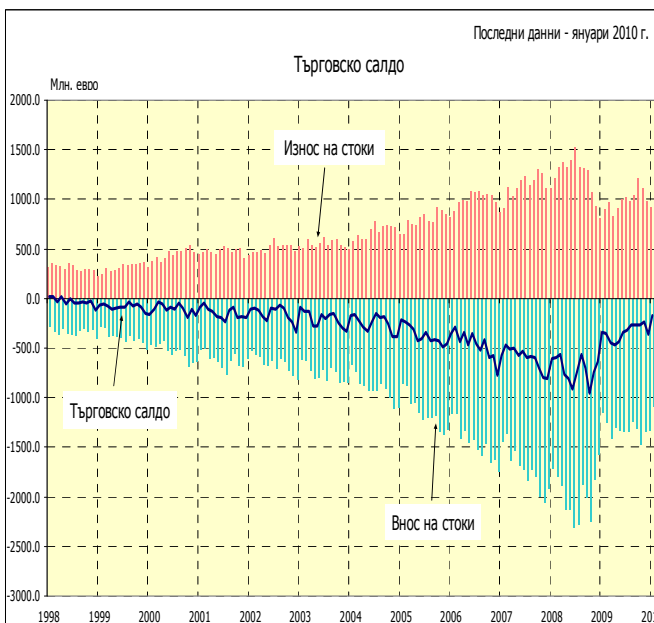
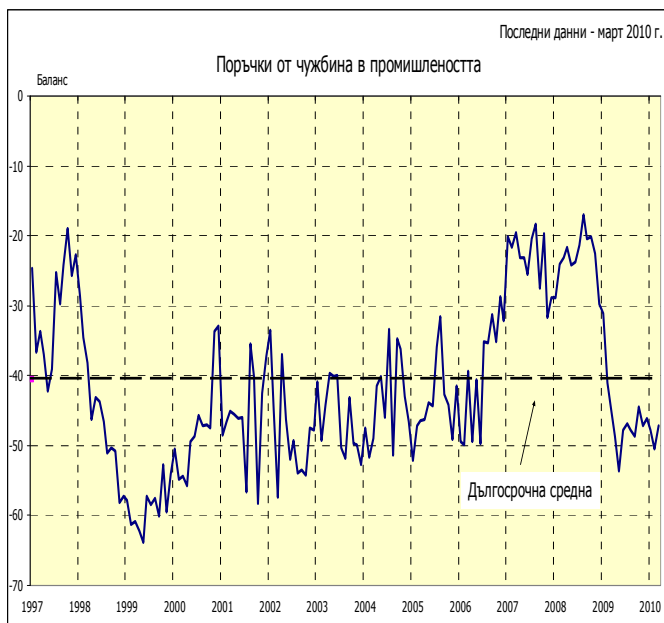
3. ИНВЕСТИЦИИ

4. ПАЗАР НА ТРУДА

Забележка: yoy % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

5. МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНСАКЦИИ

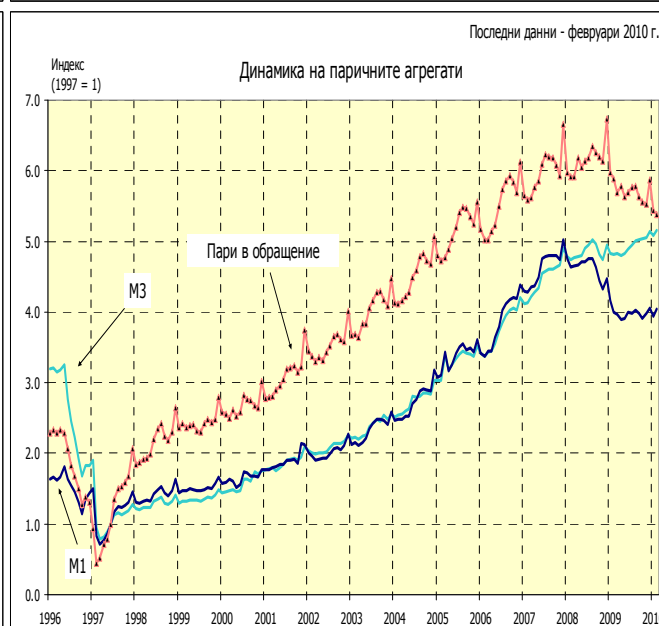
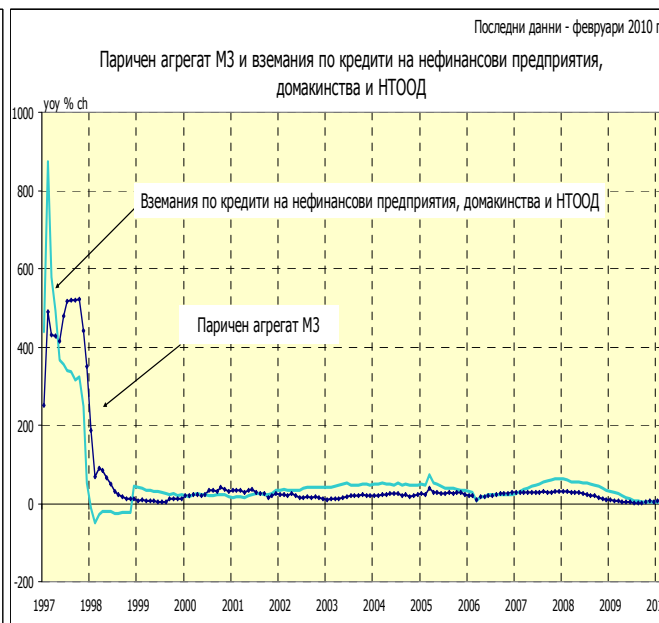
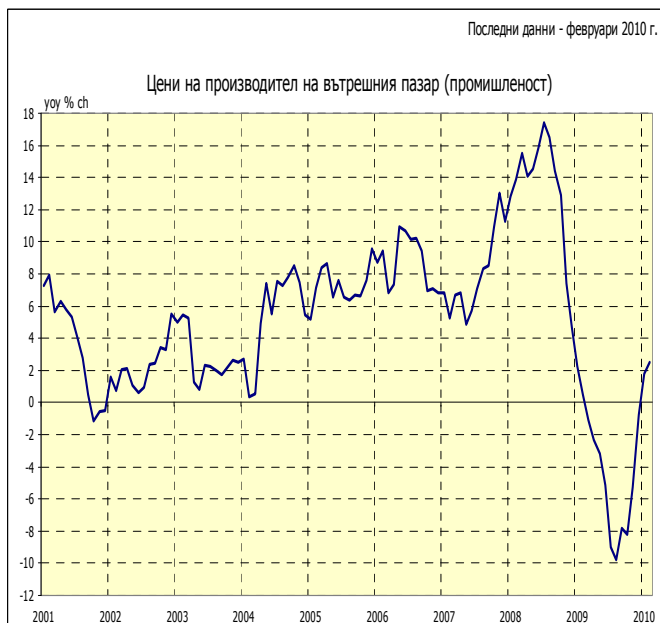
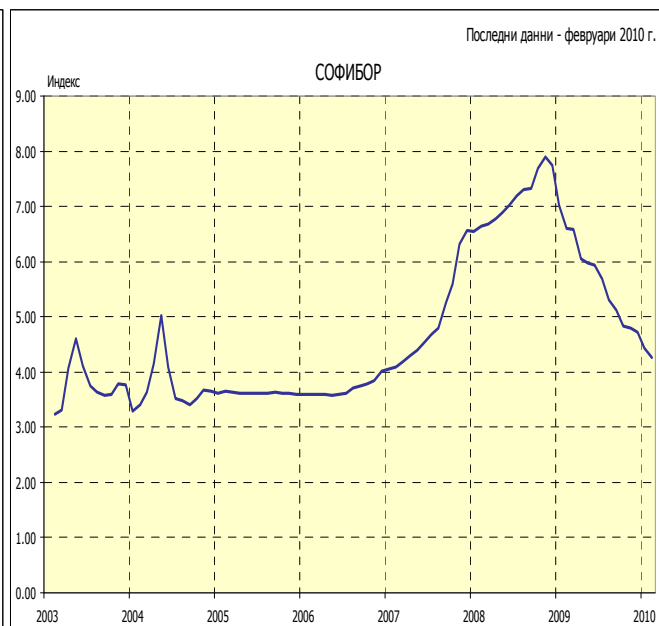
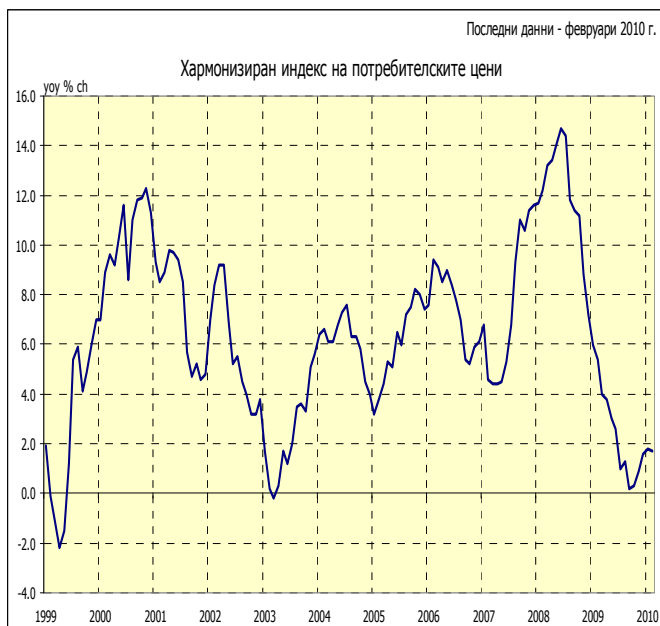

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

6. ЦЕНИ

7. ПАРИЧНИ И ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Забележка: yoу % ch - темп на нарастване спрямо същия период на предходната година.

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА БЪЛГАРИЯ

Ключови показатели за България - Обяснителни бележки			
№	Показатели	Обяснение	Източник
1. Производство			
1.1.	Показател на доверие в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Показателят на доверие в промишлеността е средна аритметична на балансите на очакваната производствена активност, нивото на поръчките и нивото на запасите от готова продукция (последният баланс се взема с обратен знак)	НСИ
1.2.	Промислено производство	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
1.3.	Брутен вътрешен продукт	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2. Индивидуално потребление			
2.1.	Показател на доверие на потребителите	Наблюдение на потребителите. Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите от четири въпроса (икономическа ситуация, финансово състояние, безработица и спестявания на домакинствата през следващите 12 месеца)	НСИ
2.2.	Продажби в търговията на дребно	Приходи от продажби в търговията на дребно, без търговия с автомобили и мотоциклети. Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
2.3.	Индивидуално крайно потребление	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3. Инвестиции			
3.1.	Използване на оборудването в промишлеността	Средно натоварване на мощностите в промишлеността като процент от пълното натоварване (данните се събират през януари, април, юли и октомври)	НСИ
3.2.	Бруто образуване в основен капитал	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
3.3.	Изменение на запасите	В % от БВП	НСИ
4. Пазар на труда			
4.1.	Безработица	Процент от работната сила на България (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.2.	Заети лица	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (данни от Наблюдението на работната сила)	НСИ
4.3.	Разходи за труд	Индекс на общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите по трудово и служебно правоотношение, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
4.4.	Недостиг на работна сила в промишлеността	Процент от промишлените предприятия, посочили недостига на работна сила като затруднение за осъществяване на дейността им	НСИ
4.5.	Заплати	Номинална стойност, темп на нарастване спрямо същия период на предходната година, средна месечна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение	НСИ
5. Международни трансакции			
5.1.	Поръчки от чужбина в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
5.2.	Износ на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.3.	Внос на стоки	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.4.	Търговско салдо	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.5.	Текуща сметка	Платежен баланс, млн. евро	БНБ
5.6.	Преки инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.7.	Портфейлни инвестиции	(Нето) млн. евро, платежен баланс	БНБ
5.8.	Износ на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
5.9.	Внос на стоки и услуги	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6. Цени			
6.1.	Хармонизиран индекс на потребителските цени	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.2.	Цени на производител на вътрешния пазар (промишленост)	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година	НСИ
6.3.	Очаквания за продажните цени в промишлеността	Бизнес наблюдение в промишлеността. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
6.4.	Очаквания за продажните цени в търговията на дребно	Бизнес наблюдение в търговията на дребно. Баланс между положителните и отрицателните отговори	НСИ
7. Парични и финансови показатели			
7.1.	СОФИБОР	Тримесечен индекс на междубанковия пазар (SOFIBOR: SOFia Interbank Offered Rate, фиксинг на котировките на необезпечени депозити в български левове, предлагани на междубанковия пазар)	БНБ
7.2.	М3	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.3.	Вземания по кредити от нефинансови предприятия, домакинства и НТООД	Темп на нарастване спрямо същия период на предходната година (месечни стойности: стойности в края на месеца)	БНБ
7.4.	Обменен курс USD/BGN	Средни стойности за периода	БНБ
7.5.	Номинален ефективен валутен курс	Индекс (юни 1997 = 100)	БНБ